

ADONYI SZTANCS JÁNOS A csípésrend élén

– Ki ez a nő? – kérdezte nemrég újságíró kollégám azon a sajtótájékoztatóval egybekötött eredményhirdetésen, amelyet egy nagy, állami beruházás okán tartottak.

– Valaki, akinek én vettem el a szüzességét – talányoskodtam, és tartózkodón, de mégis valahogy nyomtématékosan visszabiccintettem a nőnek, hasonlóan, ahogyan ő üdvözölt engem a terem másik végéből. Biccentő partneremet Ágnesnek hívják, és régen, még egyetemista koromban ismertem meg. Abba a felsőfokú tanintézetbe jelentkezett, ahol én az idő szerint végzős voltam, és mint ilyen, az egyik egyetemi előkészítő tanfolyamon oktattam a hallgatójelölteket. Ágnesnek történelmet és szerelmet tanítottam.

Általában nosztalgikus örömmel tekintek a régi szereítőimre, mint a lefutott mozifilmek hőseire. Amúgy mindig színes, szélesvásznú love storyra törekedtem. Csakhogy minden, ami szélesen adja ki teljes természetét, elkeskenyedik egyszer, és ez fájdalommal jár, akár a szemöldök vékonyítása szedőcsipesszel. Akárhogy is, Ágnesre nem tudok igazán szeretettel tekinteni, pedig hát...

Az egyetemi előkészítő nyár elején volt. Megegyeztem vele, hogy a tanfolyam után elviszem kocsival az üresen álló Balaton-parti nyaralójukba. Ő tizennyolc éves volt, én huszonhárom, és az előkészítő végére már megőrültem érte.

Még mostanság is be-bevillan, ahogy ül mellettem a szüzlány az autóban, és bennem kilométerről kilométerre növekszik az erő. Amikor lefékezek a nyaraló előtt, herémben már a tojásgránát robbanó feszültsége. Heregránátom bevetésre váró támadófegyver az alibi védelembe vonult szemérme ellen.

Az új barátnő mindig öröm, akár a friss illatú ágyhuzat. Attól fogva biztosan szeretem, ha már jó érzés megfürödnöm a kádban hagyott vizében. Ágnes esetében nem volt szükség a fürdővízpróba bizonyosságára. Az első pillanattól kezdve olvadoztam érte. Könnyű, őzike léptei arról árulkodtak, hogy ruganyos, tornász keménységű hús tapad a csontjaira. Egész lényének hamvassága zsenge tavaszi rétet idézett, amelyen ha meg nem hempereghetek, súlyos veszteségként fog nyomasztani.

Az én testem akkor még, akár a hintó: könnyű, ruganyos, mutató. Nemzőképességem olyan biztos, állandó és szilárd, akár a kocsirúd. Úgy véltem, bárkit elgázolhatnék szerelmemmel.

Az izgalom még mindig átjár, ha rágondolok, ahogyan Ágnes a nyaralóban tessék-lássék ellenkezik, majd megadja magát, és készakart aléltsággal hagyja, hogy oda nyomjam nyelvem hegyét, ahol a legkellemebb neki. Csiklója: kinyílt tölcservirágban megnyúlt mézajak.

A szüzesség elvételéhez lélek és fallosz tökéletes összhangja szükségeltetik. Mint tudjuk: technikailag a szüzhártya megrepesztése annyi, mint a selyempapír átdőfése hegyezetlen ácsceruzával. Ám a dolog páratlansága szent cselekedetté avatja az aktust. Szüzességének elvesztése bevésve marad a nőben, amíg árnyékot vet a földön.

Behatolás után kapkodni, túlmozgást erőltetni nem szabad. Épp ellenkezőleg: le kell lassulni a mozdulatlanságig, hadd élhesse át a nő, hogy ő egy fallosszal megékelt élő ágy. Aztán úgyis megremegnek a lábai, meg-megrándulnak karjai, egész teste kiköveteli a mozgást kéjszintemelkedésének üteme szerint. A nő ilyenkor hallatott sikongatása a legszebb muzsika a férfinak. Ágnes szüzhártya-búcsúztató ritmikus nyikkangatása nagyobb élvezetet nyújtott a fülemnek, mint a bécsi klasszikusok megannyi csengő harmóniája. Aztán amikor én is eljutottam a csúcra, és elömlött benne a magmeleg, immár annyira egyek voltunk mi ketten, mint a Világegyetem az ősrobbanás előtt.

Ágneset a beavató szeretkezés után nyomban és váratlanul elnyomta az álom. Feje keblemre nehezült, szőke haja elomlott mellkasom fekete szőrmoháján. Bódultan szippantgattam a levegőbe, úgy találtam, az ő illatánál finomabbat soha nem kevert még ki a természet. Elragadtatásomban minden szagmolekulát, amely a bőrből párolgott, illatáldozatnak tekintettem a szerelem nevezetes oltárán.

Amint felébredt, lementünk a tóra, de nem bírtuk ki, hogy ott rögtön ne szeretkezzünk a vízben, persze illendően arrább húzódtunk a strandolóktól. Fantasztikusan erős jelenlétérzés fogott el bennünket. Talán mert olyan egyértelműen együttálltak az őselemek: a hús víz, a nap tüze, a lábujjaink között felkigyózó sárföld, az üde levegő. És csak álltunk rendületlenül, egymást szorosan átkarolva, egymás szemében elmerülve. Apró halak raboltak a lábainknál lebegő ondócafatokra.

Késő ősszel, amikor olyan hűlő melegsége van már az időnek, mint disznóbontáskor a belsőségnek, Ágnes apja, aki vidéki állatorvos volt és amatőr néprajzos, meghívott hozzájuk. Akkortájt kaptam meg a diplomámat. Éppen munkát kerestem, Ágnes pedig elsőéves egyetemi hallgatóként ismerkedett a tudományokkal.

Hajnaltól már ott legyek – üzente az apa, mert disznót vágnak. Pitymallatkor csakugyan ott serénykedtem én is a jószág körül; üggyel-bajjal oldalára döntöttük a

kövér mangalicát, hogy a böllér kényelmesen tokán szúrhasssa. Jókora tálba fogták fel az asszonyok a spricelő vér nagyobb részét, hogy reggelire hagymásan felsütve olyan gasztronómiai kielégülésben részesülhessünk, amit máshol és máskor meg nem kaphatunk. Az állatorvos egy lapát homokot hozott, és sietősen rádobta arra a vérre, amely akaratumk ellenére a földre folyt.

– Kiontott vér nem maradhat fedetlen, nehogy az égre kiáltson! – mondta szertartásosan.

Mialatt a háziak előkészületeket tettek a jószág megperzselésére, addig Ágnessel beszaladtunk a félreeső fáskamrába, ahol a hűvös hasáboknak dőlve vadul egymásnak estünk. A feneké hideg volt, de az öle forró. Orálishan kívánta befejezni. Mire visszaértünk a dolgok kezűkhez, már jól megpörkölték gázlánggal az állat körmeit, úgyhogy lekaphatók lettek a disznó szarupucscsai, amelyeket pohárkának használva azonnal megöntöttünk szagos pálinkával, hogy ősi szokás szerint gyűszűnyi áldomást igyunk, miután lötytintettünk a földre néhány cseppet a torokmaró italból a világból kimúltak emlékére. Ágnes mindig elutasította a szeszes italt, de most egyből felhajtotta, hogy elnyomja leheletének friss ondóillatát.

– Mi, magyarok az ünnepi disznóvágásainkkal a pogánynak tekintett Vadkan atyára, a nagy tiszteletnek örvendett táltosra emlékezünk, aki nem szenvedhette Róma hatalmát, ezért Szent István királyunk élve eltemette vagy ezer esztendővel ezelőtt az abádi révnél – tudálékoskodott szónokiasan, de rokonszenvesen az állatorvos. Mindig becsültem az olyanokat, akikben készség mutatkozott évszázadokra, évezredekre visszatekinteni.

Ágnes apját megkedveltem, ő is rokonszenvesnek találhatott engem, mert mi mással magyarázhatnám, hogy még a disznótor estéjén megosztott velem valami felejtetlent, ami egyébként idegenekre nemigen tartozik.

– Erotikával kicsit túlfűtött család vagyunk – avatott bizalmába az apa. – Én például – mutatott magára – merev fütyivel jöttem világra, anyámnak pedig többször is orgazmusa volt, amikor szoptatott.

Nehéz megmagyarázni, miért mentünk szét Ágnessel, hiszen nem kopott meg a kapcsolatunk, és sok minden volt még, ami összetartson bennünket, mégis úgy váltunk el, mint cipőfelső a talpától: véglegesen. Igaz, a sors később feloldotta a véglegességet, sőt, váratlanul összehozott bennünket. Mindazonáltal ebben a szakításban utólag sem fedezek fel különösebb szándékosságot vagy eltökéltséget, inkább csak a körülmények elválasztó hatalmának engedünk. Munkavállalással földrajzilag is messze kerültünk egymástól, őt pedig egyre inkább igénybe vette a tanulás. Amikor beismertük: nincs tovább, kibuggyant ugyan egy kevés könny a sze-

méből, de nem éreztem igazán természetesnek, sőt, mintha valamelyest színészkedett volna; majdnem olyan volt, mint aki udvariasságból sirat valamit.

El kellett telnie nyolc évnek, és közben meg kellett buknia a kommunista rendszernek, hogy Ágnessel ismét találkozhassem. Egy olyan budapesti társaságba járogattott, ahol élesen bírálva beszéltek az új világról, a ránk szakadt kapitalizmusról. Kiváltképp azokat szidalmazták, akik a régi rendszernek is haszonélvezői voltak, és immár az új korszakban is ők lettek a sápszedők. E tekintetben különösen az ifjúkommunista vezetők szúrtak szemem, akik számára a rendszerváltás nem volt más, mint kigyóvédés. A tőke addigi felkent ellenségei – kisebb-nagyobb trükkök után – azon kapták magukat, hogy ők most már gyártulajdonosok, nagybirtokosok. Csúnyán betartottak ezzel az ógörög Hérodotosznak, a történetírás atyjának, aki szerint van az emberi dolgoknak bizonyos körforgása, ami nem engedi, hogy mindig ugyanazok legyenek boldogok, hogy mindig ugyanazok legyenek nyeregben. Szegény, naiv Hérodotosz!

A kritikus hangú fővárosi társaságot – amibe Ágnes kiválóan beilleszkedett – magam is ismertem, hébe-hóba beestem hozzájuk. Egy ilyen bekukkantós alkalommal ölelhettem ismét magamhoz a régi szeretőmet. Ő is kíméletlenül ostorozta az úgazdagokat, akik szerinte annyira kapzsik, hogy elvennék a vaktól a tapintást.

Ágnes romantikus antikapitalizmusának kútforrását a saját életében találtam meg. Éppen egy olyan cégtől rúgták ki, amelynek fő részvényese élet-halál ura elvtársnőből vedlett át élet-halál ura úrasszonnyá. Az új tulajdonos önagyságának még ahhoz is volt képe, hogy a tőke működésének emberboldogító hatásáról szónokoljon az alkalmazottjainak.

– Van-e a pofátlanságnak határa? – kelt ki magából Ágnes.

– Az állatvilágban mindenesetre nehezen értelmezhető az arcátlanság – világosítottam fel egykori tanítványomat. – Ámbár a csimpánzoknál jelét vehetjük egyfajta pofátlanságnak. A domináns hím szerepére törő állat a készülő uralomváltást megelőzően, palástoltan bár, de nagyon célratörően, fineszes előkészületeket tesz, szövetségeket keres. Barát- és jóindulatszerző törekvéseiben odáig megy, hogy a még uralmon lévő hím anyját is megpróbálja magához édesgetni. Ezzel az a célja: ha majd eljön a döntő pillanat, amikor megkísérli letaszítani trónjáról a vezérállatot, az anya csak tessék-lássék ricsajozzon, visszafogottan balhézzon a fia miatt.

Egyébként Ágnes már a társadalmi változásokat megelőzően kihívást intézett a munkahelyi nagyfőnökasszonya ellen azzal, hogy az elérhető legjobb márkájú ruhákat öltötte magára állatorvos édesapja hathatós pénzbeli

támogatásának köszönhetően. Ám a méregdrága márkákat elvileg csak a nagyasszony elvtársnő engedhette volna meg magának, aki mellel már az ötvenes éveit tapos-ta. Ráadásul az összes szépség, ami a gyengébbik nemhez tartozókban egyáltalán feltalálható, Ágnesben csaknem hiánytalanul összefutott. Csoda-e, ha ráment az élet-halál ura asszony idegrendszere, amikor a feltűnően elegáns, üde szépség végigbillegett a főnökök folyosóján; a szépségből ugyanis nem lehetett visszavenni állampárti eszközökkel, pláne nem a puhuló diktatúra közepette. Az természetesen szóba sem jöhetett, hogy Ágnes a középfokról feljebb lépjen a vállalati ranglétrán – pedig erősen törekvő, ügyes dolgozó volt. Mindazonáltal egykori tanítványom ekkor megtanulta: szépséggel és eleganciával is meg lehet sérteni a slamos hatalmat.

– Bezzeg az ősi Kínában elmésebb, kimódoltabb volt a hatalom – okosítottam Ágnes utólag. – Csak a császár viselhetett olyan ruhadarabot, amelyen a hatalmat, szerencsét jelképező sárkányt öt karommal ábrázolták. Az öt karom ilyenformán az uralkodó márkajele volt. A császári családtagok ruháján már csak négy karom ékeskedhetett, a magas rangú tisztviselőknek be kellett érniük hárommal. Persze, ha a kommunista diktatúrában nem mulasztották volna el szabályozni az alá-fölérendeltség ruházati jelrendszerét, te sem követtél volna el márkatiszteletlenséget.

– Éltem a nagy büdös kommunizmusban, korrupt volt és utálatos; élek a nagy büdös biznisz-demokráciában, korrupt és utálatos. Adjatok egy kis időt, hogy úrrá legyek a kétségbeesésen! – hajtogatta Ágnes a szókimondó társaságban. Egyébként az egykori önmagához képest kissé asszonyosodott, teltebb lett az arca, karja, és valahogy kelt tésztára emlékeztetett a húsa, de ez egyáltalán nem ártott neki, sőt. Azonnal hevültem érte. Rám törtek az emlékek is, például, hogy milyen igéző nőiességgel tudta legyűrni a harisnyáját; bizony, amikor a számba vettem a lábujjait, a gyönyör ötágú pánsípján játszottam.

Egyébként éppen határhelyzet-torlódásban szenvedett. Nem volt állása, és pontosan nem tudta még, hogyan tovább; volt viszont élettársa, akit különösebben nem szeretett. Ráadásul az élettársa vagyontalan-nak számított, és Ágnes nem rejtette véka alá véleményét a szegény fiúkról:

– A nincstelen srácoknak semmivel sincs szerencséjük, legfeljebb azzal, ha olyan szigorúan képes állni a farkuk, mint mínuszjel a végösszeg előtt a banki egyenlegértékesítő.

Ágnesnek volt egy szeretője az élettársa mellett, akit sokkal jobban kedvelt, mint az élettársát, ám a szerető éppen dobta őt, úgyhogy itt sem tudta, hogyan tovább.

És mindezen felül volt egy határozottan erősödő önmargolása, aminek következtében központi problémává tolt fel a tétovák szokványos kérdését: „Ki vagyok én?” Mindezt szeretkezésünk első felvonása után adta elő az ágyban, mert bizony a politizáló társaságból egyenesen hazavitem magamhoz, hiszen elég volt csak rápillantanom a tésztahúsára, máris halálos éhség gyötört. Nyolc év után találkozott ismét a testünk, és alighanem jobban élveztem, mint valaha.

A „Ki vagyok én?” kérdésre, ami annyit gyötörte, rögtön megkíséreltem válaszolni neki:

– Meglehet, mindnyájan csak azok vagyunk, amit kipróbálunk magunkból. Vagyis gondolata és bélsara nyilatkoztatja ki az embert. Persze, ha a gondolataink jelentéktelenek, akkor mi marad belőlünk, amire érdemes odafigyelni?

Szeretkezésünk második felvonásába tapintatlanul belepityegett a mobilja. Az élettársa érdeklődött: hol van, és megvárja-e a vacsorával? Ágnes úgy adott sietőség nélküli és zavarmentes választ, hogy mindvégig lankadatlanul benne voltam a testében; még arra is kiterjedt a figyelme és sajátos tehetsége, hogy némi alkalmi hízelgést csempésszen a mondandójába. Nemhogy az élettársa nem jött rá, hogy hazudik, de nincs az a hazugságvizsgáló gép, amelyik képes lett volna megállapítani: valótlanságot beszél.

Egy hét múlva már nálam lakott, az én élettársam lett. Állandóan keresték telefonon, világossá vált számomra, éppenséggel nem jelentéktelen csomópont ő az emberközi kapcsolatok szövevényes hálójában, következőképpen nem túl nehéz a magafajtának a megfelelőnél is jobb munkahelyet találnia.

És tényleg; igazán bejött neki az új munkája. Három hónap sem telt el, már résztvevője lehetett a vezetői értekezletnek az általa felkutatott új cégnél. Feltűnt, milyen fontosnak tartja a főnökök, a beavatottak összejövetelét; mellőzhetetlen számára a bennfentesek szeánsza, akár hívó embernek az istentisztelet. Izgalommal készült rá, várta az alkalmat. De azt kezdetben nem feltételeztem, hogy ugyanolyan haszonleső módon sóvárogja a vezetői értekezletet, akár kegytárgyárus a búcsút. Pedig Ágnes is árult valamit már az első pillanattól fogva: a maradék kis becsületét.

Egyébként, ahogy megszűnt a határhelyzet-torlódása, úgy eltűnt a tétovasága is. Mi több: immár szilárd magabiztosságot sugallt. Elvégre lett jó munkahelye, személyemben pedig egy elfogadható pasija. Nekem azonban valami azt súgta, ő és én nem azok vagyunk, akik majd békeességben együtt megöregszünk, akik vénségünkre tökéletesen ismerjük egymás bőrén a szemölcsök és hegek történetét, ismerjük egymás ki nem

mondott óhaját. Ugyanakkor annyira rabja lettem a nőnek, hogyha kérte volna, habozás nélkül feleségül veszem. Ágnes azonban úgy volt vele: erkölcsi alapok nélkül az eszményinek látszó házasság is csak merő szerelemutó, amely sugároz ugyan melegséget, de alig- ha olyan forrón, hogy heve feltétlenül elpusztítsa a kívülről furakodó esetleges nagy érzést. És mert az élettársam a saját erkölcsi alapjairól maga sem volt dicsérő véleménnyel, ezért a házasságot mint intézményt jónak látta hanyagolni.

Ami engem illet, bizony nemcsak az altesti kéjes érzések játszottak velem, de számomra valóban és újra testet öltött Ágnes képében a szerelem; feltámadt, éspedig rögvest olyan tökéletesen, mintha az örök romlatlanság állapotában éledt volna fel, ahogy – az ígéret szerint – az elhunyt keresztények teste elevenedik majd meg. Persze valamicskét levon az Ágneshez kapcsolódó édes érzés értékéből, hogy mindig is imádtam szerelmes lenni. Úgy tartottam: ha nem szeretünk, és nem szeretnek viszont, belénk eszi magát a rossz, mint faszentbe a szű. Valósággal üldöztem a szívhasító szerelmet. Ha az egyik véget ért, szívizomszálaim gordiuszi csomóvá bogosodtak, és sóvárogva vártam, hogy valaki egy csapásra kettéhasítsa.

De vajon tényleg kiválthatja belőlem a szerelmet kétszer is ugyanaz az ember? Igen. Ha a szeretett lény időközben nem hamuhodott el bennem teljesen, akkor igen. Vagyis bátran eshetek újra ugyanazzal szerelembé, elvégre semmi sem lesz ugyanolyan; kétszer senki sem fülhat ugyanabba a folyóba. Meg aztán Ágnes a tizennyolc esztendő önmagához képest immár valóban felnőtt a nagy izgatók magasáig. Továbbfejlesztette örökölt érzéki képességeit. Például olyan különleges gyengédséggel, olyan vigyázon tudta emelintgetni a heréimet, ahogy a tyúktojásban kifinomodott ujjú, régi háziasszonyok súlyméréskélték kezükkel a szárnyasból bontott lágy tojásokat. Az efféle érzékek sokat adnak hozzá egy kapcsolat újraéledéséhez.

Csakhogy a féltékenység ezúttal a szokottnál is erősebben veszélyeztetett. Mert a féltékenység letehetetlen ügyelet, kockázatos kerékugrató az örület kapujában, és kiváltképp azt fenyegeti, aki imád száguldozni a szerelem tündöklő sportkocsiján. Most igazán féltékeny lettem, borzasztóan tartottam tőle, hogy Ágnes előbb-utóbb kéjszolgálatra jelentkezik a cégtulajdonosnál, aki ötvenen felüli, jó karban lévő férfi volt, és ő elnökölt ugyebár az értekezleteken.

Szóbeli undorkeltéssel próbáltam védekezni a megsejtett eljövendővel szemben. Ilyeneket mondtam:

– Az értekezlet a megélhetési fenéknyalók versenyterepe.

Egy napon Ágnes, aki ekkor már vagy negyedik hónapja élettársam volt, azzal a sürgető kérdéssel állított haza, hogy nincs-e valami fülesem egy lehetséges szép hozamú befektetésről, mert a tulajdonosnak, akit Gézának hívtak, volna némi frissen keletkezett tőkéje, amit szívesen megforgatna. Nekem mint újságírónak, elvileg lehetne okos ötletem.

– A világ legjobb befektetése az a birtok volt – üzen-tem Gézának –, amelyet Maecenas, az anyagi javakban dúskáló római polgár ajándékozott Horatiusnak, a költőnek még Krisztus születése előtt. A birtok ugyanis öröklétet fialt az adományozónak, hiszen, lám, kétezer év után is emlegetjük őt.

– Te nem erre a világra való vagy – könyvelte el Ágnes kissé lenéző szemrehányással a válaszom. Géza evilágiságát azonban egyre inkább bámulta. Nem taszította a férfi hadaró beszéde, túlmozgásos teste, kutakodó tekintete; mindezt annak tulajdonította, hogy kényszergyorsulásban van a világ, a tulajdonos maga is egész lényével pörög, és aki nem veszi fel az iramot, azt bedarálják azok, akik a világüzem diktálta ütem szerint forognak.

– A gyorsulásból legyen elég annyi, amennyit az ütőerünkön érzünk, ha váratlanul feltűnik a távolban rég nem látott kedvesünk – közöltem álláspontomat a szeretett nővel. Mindazonáltal egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy Ágnes képtelen a cégvezetőt és annak vállalkozását a maga viszonylagosságában szemlélni. Többször előfordult, hogy hazaérkezte után azzal traktált, milyen ravasz üzleti terveket és húzásokat ismertetett Géza aznap a vezetőséggel. Már-már tévedhetetlennek festette le. Kiváltképp az idegesített, hogy idézgette a szavait, kedvenc szófordulatait. Jogászok szoktak így törvénykönyvekből citálni.

– A tulajdonos szava törvény a saját házában vagy székházában – magyaráztam higgadtságot mímelve –, ám az utcaajtón túl már nevetségessé válhat ez a törvény; és ha az utcaajtó véletlenül szellemi sugárútra nyílik, talán még hahotázni is fogunk a tulajdonos szaván.

Ágnesnél hatástalan maradt minden magyarázat, morgás, gúny és felforgatás, amellyel nemtetszésemet fejeztem ki a hímnemű pénzeszsák iránti elragadtatása és a vagyoni előtti hódolata miatt. Pedig mindent megpróbáltam. Egyebek között tételszerűen állítottam:

– A pénzsóvárság szaremerképző hatása tagadhatatlan, hiszen aki pénzsóvár, könnyen válik harmadosztályú gerinctelenné.

Máskor meg így szurkapiszáltam:

– Meglehet, pénz is csak azért létezik, hogy a neme- sebb elfoglaltságra képtelen emberek hajthassanak érte.

A következő alkalommal embermegfigyeléseim egyik szűrletét osztottam meg vele:

– Amíg a dúsgazdagnak a pénze tömegével arányosan válhat aránytalanná az élete, addig a csórónak a pénztelensége mértékével.

Mire ő így vágott vissza:

– Csak a gazdagság aránytalanságában élvezhető ki az élet az utolsó cseppig!

Hanem – mindezek ellenére – az ágyban mi ketten változatlanul káprázatos szex-performanszokat rendeztünk magunknak.

Mármost gyakran megesik a nagyravágyókkal, hogy kezdeti elfogadható ambíciójuk gázoló akarnokságba fordul. Elmerülnek a pozícióharcokban, fájdalmas sebet osztogatnak, adnak és kapnak. A csirkék között például szigorú csípésrend érvényesül. A rangsorban feljebbállók elverik az alattuk lévőket, ha az útjukba kerülnek vagy velük egyszerre merészelnék egy kívánatos falat után kapni. Ha már kialakult a csípésrend, az alacsonyabb pozíciójú állat csak nagyon ritkán veszi fel a harcot a magasabbra sorolttal, inkább félrehúzódik, elmenekül. Ám ha újak kerülnek a csoportba, kemény küzdelem kezdődik az első csőrívágás jogáért.

A csípésrend élére kerülni – ezt nevezik karriernek az embervilágban. Csakhogy a történelem arra tanít: egy csapásra is fel lehet jutni a csúcsra. A király kedvenc ágyasa például azonnal az udvari csípésrend elejére ugrik. Kivételesen színvonalas kéjszolgáltatásának segítségével Ágnes is végrehajtotta a nagy ugrást.

Akkor lepleződött el visszavonhatatlanul előttem, amikor bejelentette: elmegy egy tíznapos üzleti útra külföldre. Sarokba szorító kérdéseim hatására kinyökögte: ott lesz a tulajdonos is, aki mellesleg él-hal a tengeri búvárokodásért, valamint a víz alatti videózásért, ezért beiktatnak a programba egy búvártúrát is.

– Akkor legalább duplán használhatja a tested a főnököd – szúrta meg Ágnesen tengeri sün módjára –, mert ha például a közelben elúszik egy ördöggrája, te arra is jó leszel, hogy egész alakoddal mutasd a méretarányokat.

Élettársam olyan kifejezéstartalannal szemet meresztett, mint olajos hal a konzervdobozban, ám pillanatok alatt magához tért, és reflexszerűen hazudozásba kezdett, hogy én miért értem félre a helyzetet.

– Hallgass! – fojtottam belé a szót. – Valamikor régen, amikor megismertelek, jó és igaz ember voltál, nagy szíved volt. És mára hová jutottál? Zsugorszíved lett. Mert az önkéntes lotyó úgy jár a szívével, mint a gépi vértisztításra járók a veséjükkel; ha ugyanis az élő szövetet kevésbé használják vagy kiiktatják, akkor feladat nélkül marad, zsugorodni, töpörödni kezd.

Lesújtó kép bontakozott ki előttem az élettársamról. Egy olyan embert mutatott, aki hazugságokból, féligazságokból, elhallgatásokból szövevényes rendszert épített maga

köré, és miközben talán arra vágyott, hogy szívember legyen, saját hazugsághálózata rendszergazdájává vált.

Ugyanakkor érteni véltem a cégtulajdonost, az ötven feletti férfit. Elvégre miért ne jutalmazná magát egy kis édességgel, miért ne nassolgatna élvezettel, ha egy minőségi bonbon minden áron a szájába akar kerülni. Ágnes számitó okossággal felmérte: az olyan férfinál, aki bírja a tengeri búvárokodás fizikai megterheléseit, még jó ideig eltarthat a nemi nyugtalanság kora, volt tehát mire építenie karrierjét. Mit léphettem ez ellen? Semmit. Legfeljebb – ahogy addig is – elriasztó szándékú, erős állításokat tehettem:

– Gonosz vagy – olvastam rá Ágnesre –, a legsötétebb üzleti gonoszossággal töltekeztél.

Megjegyzésem – noha okozott pillanatnyi ijedtséget nála – olyan gyorsan elrepült a füle mellett, akárha denevér suhant volna a szürkületi órán.

Amikor elmentek a búvárokodással egybekötött biznisztúrára, azzal búcsúztam élettársamtól:

– Lehet addig sülyedni a mában, hogy vállalhatatlan legyen múlt és jövő. Egyébként szülőfalumban azt tartják a félrelépésről: „Hiába egy párnán, egy kenyéren, a párnahajból kibújt tollat visszatolni nem lehet!”

Ám súlyos meglepetést okoztam önmagamnak azzal, hogy megaláztatásom dacára még mindig odavoltam ezért a nőért. Ahelyett, hogy rövid úton kirúgtam volna, vártam vissza. Mérhetetlenül nehéz ugyanis lemondani a szerelemről; ez az a roppant érzés, ami egyesülni képesít bennünket a Világegyetem egy további lélek és anyagrészével, azaz a másik emberrel. Alighanem az egymásba egészülés megvalósítható csodájától olyan ellenállhatatlanul vonzó a szerelem, nem hiába ácsingózik utána boldog, boldogtalan.

Amíg Ágnes külföldön passziózott Gézával, én azt a gondolatot növeltem fel magamban, hogy tulajdonképpen meg is érdemlem a sorsomat – ezt kapom büntetésül a csúnya lányért, akit egyszer gyógyírként használtam szerelmi csalódásra, de aztán a lány hamar feleslegessé vált, akár a gyógyult seben időző géz. Már szabadulni akartam tőle, de azért még sokszor felkerestem a lakásán, hiszen voltaképpen egy kedves, előzékeny teremtést ismertem meg a személyében; érzékenysége egy húsból szabadított élő idegszál kényes sérülékenységéhez volt hasonlatos.

Egyszer ott találtam nála a számomra addig ismeretlen barátnőjét, aki összehasonlíthatatlanul szebb testformával rendelkezett, mint a csúnya lány. Habozás nélkül udvarolni kezdtem a barátnőnek, és ő nagyon is biztatóan reagált széptevéseimre. A csúnya lány közbeszólásokkal, témafelvetésekkel próbálta megtörni lendületünket, de ezeket figyelmen kívül hagytuk, ahogy a szeretkezők az apró kényelmetlenségeket szokták. Együtt távoztam az új szerzeménnyel. Még ma is látom a magára hagyott

lány szomorú arcát az utánunk becsukódó ajtó üvegeketében – ezt olvastam le róla: „Csúnya embernek méltatlan sors jutott, mint a szőnyeg fonák oldalának: rajta is taposnak, és pillantásra se érdemesítik.”

Sosem tudtam feloldozni magam a csúnya lánnyal szemben elkövetett otrombaságom bűne alól. Ha magamnak nem is adtam felmentést, de Ágnesnek mindenképp meg tudtam volna bocsátani a fékeveszett karriervágyát és kalandját a főnökével, amennyiben töredelmesen bocsánatot kér tőlem. Hosszas, lélekisztító beszélgetésekről fantáziáltam, amelyek eredményeképpen élettársamat jobb belátásra bírom, és végül csakis az enyém lesz.

Minden egyes képzelődés, álmodozás után, Ágnes jobb és jobb színben tűnt fel előttem. De ahogy napról napra enyhültem élettársam megítélését illetően, úgy szigorodtam Géza szerepének értékelésekor. Pedig csak egy ősrégi játék tanúja voltam, aminek két résztvevője szokott lenni: egy nő és egy gazdag férfi. Pofonegyszerű a játékszabály: „Én meglengetem a pénzes zacskóm, te meglengeted a herezacskóm!” Az ellenérzésem tehát nőttön nőtt a tulajdonos iránt, haragba, sőt gyűlöletbe csapott át, ami aztán megihletett. Mire hazaértek a bűvárból, elkészült az *Atokszóró* című versem, ezzel az alcímmel: „*annak, aki elszerezte a kedvesemet*”.

*Szíved legyen ugró béka
Léted legyen vágott véna*

*Nyakadon az ádámcsutka:
halálétek, golyvás bukta*

*Füled legyen öntés helye
Forró ólom hűljön bele*

*Eszed legyen disznóvelő
Májad hentes vegye elő*

*Lábad helyett müláb járjon
Még a szeretet is fájjon*

*Akadjál fenn vasvillán
Pörköljön meg gömbvillám*

*Kezed legyen száraz kacs
Veséd helyén rossz szivacs*

*Öklöd legyen rohadt körte
Szemed dongja darázs körbe*

*Véred mindig fáradt legyen
Lőjenek rád állatlesen*

*Áram rángassa az izmod
Újság írja ki a titkod*

*Orrodba másszon be sikló
Csalán helyett csípjén csikló*

*Ondód legyen marónátron
Hullád legyen hullaháton*

Ágnes becsvágytúltengése, ha lehet, még tovább fokozódott a bűvárból való kiválasztás után. Ebből arra következtettem: Géza beleszeretett. Hogy mennyire volt kölcsönös a hevülés, azt akkor sem tudtam, és azóta sem tudom megítélni. Ahhoz kétség sem férhetett, hogy Ágnes pusztán előmeneteli okokból is képes volt önlobbantásra és Géza hatásos megperzselésére. Valószínű, hogy a nagy címletű papírpénz és a részvénycsomag kitűnő gyűjtősnak bizonyult élettársam számára.

Ketten voltunk tehát egy nőre. Meglepetésemre Ágnest ez idő szerint nem foglalkoztatta a gondolat, hogy elköltözzön tőlem; úgy tűnt, hosszabb távon is igényt tart rám. Én pedig fogcsikorgatva, de elfogadtam a tényt, hogy élettársamra kiváltképp hatást gyakorol a tudósok által szupernormálisnak nevezett inger. Ez az ingerfajta a rendesnél jóval erősebb cselekvési késztetést vált ki az élőlényekből. Például bizonyos madarak egyből elhagyják fészüket, ha meglátnak egy óriás tojást, amelyet aztán rögtön megpróbálnak megülni. Erre az ingerre alapoznak a reklámaparban is. Felvillantják az embereknek a nagyobb, érdekesebb, cifrább, hogy azonnal késztetést érezzenek az áru birtokba vételére. A vagyon, a pénz volt a nagy tojás, ami Ágnest kecsegtette, habár ő – megkísérelve a lehetetlent – úgy próbálta megszerezni, hogy közben ne hagyja el a régi fészket, amelyben én vártam rá.

Mindemellett el kell ismernem: együttélésem Ágnes-sel mégiscsak egyfajta élményközösséget jelentett, ami összetartó erő volt. Másfelől azonban – mivel meg kellett osztanom őt egy másik férfival – állandó bántalom ért, és lelki kielégületlenség gyötört. Csakhogy a kielégületlenség férges megromítja, felemészti az életünket, ahogy selyemhernyó az eperfa levelét. Géza és én lehetetlen helyzetbe kerültünk, mint két selyemtakács, aki egymás ellen szövögyanazt az anyagot.

Időnként öntesztelést végeztem. Feltettem magamnak a kérdést: szerethetem-e még Ágnest ilyen körülmények között? Hogyan lehet együtt élni egy olyan nővel, aki ha mond valamit, valószínűséget kell számolnom, mennyi benne az igazság? Hogyan lehet együtt élni egy olyan nővel, akinek szava sokszor gúnyköpés az arcomon? A kérdésekre összevissza válaszaim voltak.

Ugyanakkor lázasan kerestem a velem megélt, örömmel eltöltő történeteket, vagyis készséggel szaporítottam a fedőemlékeket, ami csalhatatlan jele az aktív szerelemnek. A fedőemlék ugyanis arra szolgál, hogy afféle paravánként eltakarja a megtörtént rosszat, elfedje, feledtesse valami kellemessel, széppel. A jóra bármikor visszarévedhetünk a bennünket ért kellemetlenségek, fájdalmak, tragédiák átérzése és újraélése helyett. Addig tart a szerelem, amíg képesek és hajlandók vagyunk fedőemléket felmutatni a párunkkal kapcsolatban. Ha megszűnik a szerelem – netán átmegy haragba, utálatba –, akkor úgy tekintünk vissza a fedőemlékre, mint a lélek hályogképző gyakorlatára, amely tisztánlátásunkat gátolta.

Sokat töprengtem azon, hogyan tudnék megütközni Gézával nyíltan, sorsdöntő módon. Csakhogy anyagi, hatalmi fölénye miatt eleve hátránnyal indulónak, törött szarvú bikának éreztem magam. Igaz, nem kellett ahhoz szemtől szembe összezsapnunk, hogy mély sebeket üssünk egymáson; elvégre melyik férfi viseli el azt sérülések nélkül, ha rendszeresen azzal szembesül, hogy versenytársa nyála is ott szárad szerelme testén? Ez a kínos állapot nyilvánvalóan nem tarthatott a végtelenségig.

Egyik este Ágnes az állatorvos édesapjától kapott alapanyagból kakastöke pörköltet főzött. Éppen szólni akartam arról, hogy vannak bizonyos ételek, amelyek érdemeit a legmagasabb nyelvi mérce szerinti kifejező eszközökkel sem vagyunk képesek igazán méltatni, amikor élettársam bejelentette, hogy másnap elköltözik. Ahogy villámláskor megpördül az iránytű, úgy én sem tudtam, merre nézzek, merre vegyek irányt zavaromban, hiszen a szokásosan felül éppenséggel semmi nyugtalanítót nem jelzett előre lelki barométerem.

Ágnes bejelentése tehát mégiscsak váratlan volt, és gyilkos, akárha az istennyila talált volna telibe. Jóllehet az idők folyamán sokkal több feszültség halmozódott fel a kapcsolatunkban, mint amennyi normális lett volna, eladdig mégsem került sor látványos kisülésre. Most azonban kitört a fergeteges zivatar, még meg is ütöttem, de ezt az egyszerű brutalitást nem sérelmezte, szinte elfogadhatónak tartotta. Úgy egy félórányi, bútorborogató tombolás után megcsendesedtem, élettársam pedig magyarázni kezdte döntését. Indoklásának háttérzöngéiből az bontakozott ki előttem, hogy Géza zsarolóként lépett fel, élére állította a kérdést: vagy ő, vagy én. A búvárkodást kedvelő tulajdonos ugyanis pontosan tudta: egy kagylóba, egy időben nem bújhat be két rák. Ágnes őt választotta, és a velem járó karrierlehetőséget.

Mármost, ha elhagy a párom, kezdetben mindig úgy érzem, értem már nem érdemes tovább tágulnia a Világegyetemnek. Ilyenkor rettegek, hogy számomra immár örökre kimúlt a szerelem. Ilyenkor, ha befutna a

halál, mint kérértlen pizzafutár, nem nyitnék vitát a címzés helyességéről.

Mindössze hat hónapig éltem együtt Ágnessel, de további három hónap kellett, amíg a túlfeszült kiborulásoktól a melázó füstölgésig sikerült csillapodnom. Közben egyik hülyeséget a másik után követtem el a munkahelyemen. Amennyire összezilált voltam belül, annyira szanaszét lett a munkám. Amikor a főnököm kérdőre vont, aforisztikus választ adtam neki:

– Az ember sosem várhatja el magától, hogy akkora rend legyen benne, mint egy Beethoven-szimfóniában, mindazonáltal szerelmi csalódás után semmi sem rendjén valóbb a teljes káosznál.

Aztán teltek-múltak az esztendőök, megnősültem, volt élettársam pedig nemcsak hogy megtollasodott, de tekintélyes vagyont szerzett. Távolról, amolyan tessék-lássék kíváncsisággal követtem a sorsát, de az utóbbi időben már csaknem teljesen megszűnt az érdeklődésem iránta. És most itt állt negyvenévesen a sajtótájékoztatón az egykori harcos antikapitalista, akivel együtt szeretkeztem a Balatonban. Küllemre még mindig figyelemre méltó nő, ámbar végzett rajta az idő némi kubikumunkát; a vastag smink ellenére is észrevehető a szem alatti árkok. Ugyanakkor, határozottan az volt a benyomásom, elvesztette a belső sugárzását, ami érzéki erejéből táplálkozott. Többször is a közelébe kerültem a sajtótájékoztatót követő fogadáson, de nem léptem oda hozzá, miért tettem volna? Elvégre, ha a régi párunk már vakfoltta vált számunkra, ne várjuk, hogy a vakfolt mögül előlép az ember, akit annak idején megszerettünk.

Egyébként egyedül él, gyereke nincs. Gyanítom, még meg-megosztja az ágyát alkalmi partnerekkel. Mindazonáltal nem hiszem, hogy a következő húsz esztendőben alapvető változás áll be a magánéletében. Bizonyos embereknél hosszútávon olyan biztos a magány, mint viszontagságos út végén a fáradtság.

De, hogy Ágnes miért magányos már most, negyvenévesen? Alighanem azért, mert akit nagyon használ a pénz, annak könnyen elkopik a neme; így tehát nem igazán érezheti magát nőnek, következésképpen nem vágyik férfitársra, sőt talán semmilyen társra.

Ágnes egyedül lesz hatvanévesen is, egyedül, nedve vesztett ágként. Ugyan miféle vigaszt vásárolhat majd a pénzén, ami feledtethetné vele az idő múlását, a hanyatló életerőt? És nem orvosolja a pénz a legnagyobb bajt sem, hogy az ő száraz ágán már sosem lesz új hajtás.

Igaz, miféle vigasza lehet az elmúlással szemben bárkinek is, aki leragad itt a földi dimenzióban? Hacsak nem az a bizonyosság, hogy maga az élet folyton kiszökdül – kiszökdül még akkor is, ha az idő, a nagy szecska-vágó, minden elevenből komposztanyagot csinál.